

[Waldorff.]

lær, helt sikkert er en dødssejler. Man kan ikke lave en formidling, hvis det, man vil formidle til befolkningen, til arbejderklassen, ikke svarer til arbejderklassens behov, hvis det ikke griber ind i deres tilværelse, hvis det simpelt hen beskriver en anden klasses oplevelse af tilværelsen. En sådan formidling kan aldrig gøres populær, heller ikke selv om det er Poul Dam, der står for den.

Her står vi i virkeligheden ved det, der er hovedproblemet i kunststøtte og kunstformidling, og det er desværre et problem, som faktisk ikke omtales i redegørelsen: hvad er det for en kunst, hvem rager den, hvis livsopfattelse er det, den formidler?

Jeg mener, at det, at redegørelsen overhovedet ikke tager den problematik op, altså at bringe kunst politisk slet og ret og i forhold til de klasser, som er i samfundet, viser først og fremmest denne redegørelses politiske fattigdom. Det overrasker ikke mig, fordi det socialdemokratiske kulturperspektiv er fattigt. Klasserne eksisterer ikke i den socialdemokratiske samfundsopfattelse, og derfor bliver den vigtigste bestræbelse i en kunstpolitik at inspirere arbejderklassen til at tage til sig af den borgerlige kunst. Det reelle i det er, at man forsøger at pirke til de småborgerlige ambitioner, som også dele af arbejderklassen og andre lag er i besiddelse af, og derved er man med til at udslutte arbejderklassens bevidsthed om sig selv som klasse.

Sådanne opfattelser er formentlig en vigtig årsag til, at der er den fantasiløshed, at der er den defensive holdning i redegørelsen, sådan som der også er det i Wechselmann-rapporten.

En anden årsag er selvfølgelig den borgerlige hetz, som kører imod alle statslige aktiviteter, som ikke direkte understøtter og forstærker borgerskabets magtposition. Det er klart, at sådan et pres fra højrekræfterne har en betydning. Det har den konsekvens, at man må overveje, hvilken taktik man skal anlægge over for den borgerlige hetz, der køres, men vi har sagt det før, vi har sagt det mange gange, og vi siger det igen: man kæmper ikke imod de reaktionære ved at køre en lav profil, ved hele tiden at tage imod de mindste slag for at undgå de større slag.

Det eneste, man kan gøre, er at alliere sig med de brede lag i befolkningen, og det kan man kun gøre ved at føre en politik, som sva-

rer til disse lags behov. Det er min opfattelse, at socialdemokratiet ikke er i stand til det.

H. C. Hansen (FP):

Det er sjældent, at vi i fremskridtspartiet kan sige, at vi er enige med en socialdemokratisk minister. Ministeren skriver imidlertid i sin redegørelse – jeg tillader mig at citere:

»... vi kan drøfte spørgsmålet om kunstfondets opretholdelse på rent saglig basis, men det betyder selvfølgelig ikke, at vi kan forsvare at bibeholde denne post på statsbudgettet, hvis vi ikke føler os overbevist om, at pengene er givet godt ud.«

Her hører enigheden imidlertid op. Ministeren har den opfattelse, at pengene er givet godt ud. Fremskridtspartiet har den opfattelse, at pengene er givet dårligt ud.

Når ministeren fortsætter:

»Det hører med til statens ansvar ... at sørge for, at alt det, som vi med et lidt højtideligt ord kalder vor »kulturarv«, bevares og holdes levende på en sådan måde, at vi ikke overskærer vor rodforbindelse til fortiden.«, så må vi i fremskridtspartiet igen sige, at vi er enige med ministeren, men vi mener, at Statens Kunstfond medvirker til at overskære rodforbindelsen til fortiden og ikke til at bevare den.

Fremskridtspartiet har den opfattelse, som deles af langt det største flertal af partierne her i tinget, om end ikke af alle, at kunst kun kan skabes i frihed. Vi har i vor tid set, hvorledes den enkeltes ret til at gå sine egne veje er blevet knust i ensrettede statssamfund, således som det i dag er tilfældet øst for jerntæppet. Vi har set, hvorledes fascistiske regimer både i Europa og andre steder i verden har ødelagt ethvert forsøg på at skabe kunst, som ikke blev anerkendt af magthaverne.

I Danmark kan vi med rette være stolte af at leve i et samfund, hvor der har været frihed for Loke såvel som for Thor i generationer. Frihed kan også være andet end politisk frihed. Friheden kan også være økonomisk frihed. Den kan være at være fri for et umådeligt arbejdspress, således som størstedelen af jordens befolkning har lidt under, siden mennesket blev sig bevidst som menneske, et arbejdspress, som har ramt kvinderne langt hårdere end mændene.

Når vi i fremskridtspartiet, til trods for at vi deler synspunkter med et stort flertal i dette folketing, ikke ønsker at medvirke til kunstfon-